

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Mehmet Özhaseki tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 12.03.2024

Gizem Özcan
Muğla Milletvekili

12 Mart 2024 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan 8247 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Akbelen Ormanı’nın çevresindeki 190 parsellik tarım arazisi, linyit madeni sahası olarak kullanılmak üzere Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kamulaştırılmıştır.

Bilindiği üzere, Akbelen Ormanı, Milas’taki iki termik santralına kömür sağlamak amacıyla 2020 yılında Yeniköy Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ’ye (YK Enerji) devredilmiştir.

Özelleştirme kararı sonrasında, Akbelen’de ağaçların kesilmesiyle başlayan ekolojik yıkıma direnen köylüler, Akbelen’de nöbet tutmaya başlamış, bu direniş büyüyerek sürmüştü ve şimdiden Türkiye’deki çevre mücadeleleri tarihinin unutulmaz bir parçasına dönüşmüştür. Ancak iktidarın tasarrufu bugüne kadar, bu mücadelenin ortaya koyduğu ve bilimsel bulgulara dayanan ekolojik talepleri görmezden gelmek yönünde olmuştur.

Sadece, Elektrik Mühendisleri Odası ve Makina Mühendisleri Odası’nın Temmuz 2022’de yayınlanan ortak raporuna göre; Türkiye genelinde de, Ege Bölgesinde de, elektrik arz (üretim) kapasitesinin, gerçekleşen talepten (tüketimden) fazla olduğu gerçeği bile, Akbelen Ormanı’nı talan eden zihniyetin hedefinin elektrik ihtiyacını karşılamak değil, sermayeye kaynak aktarmak olduğunu net biçimde ortaya koymaktadır.

Bu sermaye merkezli tercihin, bir ormanı yok ederek ekolojik yıkımı derinleştirdiği açıktır. En az bu olgu kadar hayati bir husus da santrallerin bölge halkının ve işçilerin sağlığına yönelik etkileridir. Sağlık ve Çevre Birliği’nin (Health and Environment Alliance – HEAL) “Kronik kömür kirliliği Türkiye: Kümülatif sağlık etkileri” konulu araştırmasında, Türkiye’de 2019 yılında işletmede olan 28 termik santralin sağlık maliyetinin neredeyse üçte birini Muğla’daki santrallerin yarattığı hava kirliliğinin kümülatif sağlık maliyeti oluşturmaktadır.

Ayrıca, Hacettepe Üniversitesi Uluslararası Karst Su Kaynakları Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin Nisan 2013 tarihinde, “TKİ-Geli Akbelen-Karacahisar (Milas-Muğla) Linyit Sahaları ve Yakın Dolayındaki Hidrojeolojik Koşulların Mevcut Verilere Dayanarak Linyit Madenciligi ve Bodrum İçme Suyu Kuyuları Açısından Değerlendirilmesi-Değerlendirme Sonuç Raporu”na göre, bölgedeki madencilik faaliyetleri su kaynaklarını yok etmektedir. Madencilikte su üretimi engelleneceği için çevrede yeraltı suyunu kullanan yerleşim ve tarım alanları ile zeytinlikler susuz kalmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Bakanlığınız, uymakla yükümlü olduğu uluslararası sözleşmeler doğrultusunda, büyük bir çevresel yıkıma, ekolojik felakete neden olan bu kararı engellemek için adım atacak mıdır?
- 2) Bölgenin su kaynaklarının korunması, Bakanlığınızın sorumluluğunda bulunan çevrenin korunması yükümlülüğünün bir parçası değil midir?
- 3) Bu faaliyetin, Bakanlığınızın 2053 yılında net sıfır karbon emisyon hedefi konusundaki uluslararası taahhütleri ile çeliştiği açık değil midir?
- 4) Glasgow'da gerçekleştirilen BM İklim Değişikliği 26'ncı Taraflar Konferansı (COP26) sürecinde imza attığınız 2030 yılına kadar ormansızlaşmayı ve arazi bozulmasını durdurma ve tersine çevirme taahhüdüne aykırı değil midir?